

ZA STYRIAN CARDINALOM IN WOLFOM ŠE KOLIBRI

Doc. dr. Andreja Čerenak, Monika Oset Luskar, dr. Sebastjan Radišek in doc. dr. Iztok Jože Košir,
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

IHPS je v mesecu aprilu 2016 prejel odločbi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin) o vpisu dveh novih sort hmelja z imenom **Styrian Cardinal** in **Styrian Wolf** na sortno listo RS, po predhodni potrditvi sortne komisije MKGP.

Ne glede na to, da smo o lastnostih obeh sort poročali že ob različnih srečanjih ter s prispevki v Hmeljarskih informacijah, podajamo za obe sorti njune glavne značilnosti.

Styrian Cardinal in Styrian Wolf

Na podlagi dvoletnih opazovanj sorte Styrian Wolf in Styrian Cardinal na treh lokacijah preizkušanja, ter opazovanjih prvih nasadov v Sloveniji lahko zaključimo, da negativnih odstopanj pri rasti in razvoju rastlin nismo opazili. Stopnje fenofaz razvoja (začetek pojava cvetnih nastavkov in cvetenja) so v primerjavi s sorto Aurora opažene v zamiku tedna dni pri S. Cardinalu, in tudi do deset dni pri S. Wolfu. Tehnološko zrelost dosežejo rastline S. Cardinala v povprečju v zadnjih dneh avgusta oz. prvih dneh septembra, medtem ko rastline S. Wolfa dozori nekaj dni kasneje, v prvi dekadi septembra. Karakteristike storžka (videz, zraščanost, aroma) so pozitivne za obe sorti, storžki so pri S. Wolfu značilno zbiti.

Storžki Styrian Cardinala s polnimi lupulinskimi žlezami
(Foto: B. Naglič)

Opazovanja in meritve so pokazale, da sorti dosežata višji pridelek in vsebnost alfa-kislin kot standardna sorta (Aurora), in sicer smo pri S. Cardinal določili med 10,0 – 15,0 % in S. Wolf 13,5 – 18,5 % alfa-kislin v suhi snovi storžkov hmelja. Prav tako imajo storžki obeh sort **specifično sestavo eteričnega olja**, z izrazito izraženo ne-hmeljno aromo tudi v pivu, ki predstavlja pomemben vidik in trend pivovarske industrije. Sorti izkazujeta **zelo dobro skladiščno obstojnost**, medtem ko se je v praksi pokazalo, se Styrian Wolf boljše obira kot Styrian Cardinal.

Hkrati vas obveščamo, da sta sorti Styrian Cardinal in Styrian Wolf v postopkih zaščite intelektualne lastnine, zato IHPS kot žlahtnitelj sorte in nosilec intelektualne lastnine **ne dovoljuje razmnoževanja novih sort za namen sajenja izven območja Slovenije**. Isto pravilo velja tudi za sorte Dana, Styrian Gold, Styrian Eureka, Styrian Eagle in nadaljnje nove sorte hmelja.

Tik pred registracijo nova sorta Styrian Kolibri (žlahtniteljska oznaka 214/61)

Triletna opazovanja in meritve sorte v preizkušanju z oznako 214/61 so pokazale, da dosega višji oz. vsaj primerljiv pridelek kot Aurora. Vsebnost alfa-kislin je primerljiva s sorto Savinjski golding. Sorta v preizkušanju ima specifično sestavo eteričnega olja z visoko vsebnostjo spojine farnesen, ki je dva do trikrat višja kot vse do sedaj analizirane sorte in križanci hmelja na IHPS. Pri organoleptični oceni suhih storžkov smo zasledili izrazito izraženo cvetlično aromo. Ravno to nam je dalo navdih za ime **Styrian Kolibri**, torej skupino ptičev, ki sesajo cvetlični nektar.

Sorta v preizkušanju 214/61 izraža občutljivost na verticilijsko uvelost hmelja, zato ni primerna za sajenje na okužena območja. Prav tako izraža občutljivost na primarno okužbo hmeljeve peronosporo, hmeljevo pepelovko ter sivo pegavost in cercosporo pegavost hmelja. Pri pojavu škodljivcev nismo opazili posebnosti, je pa sorta v preskušanju v prvih letih dovzetna na pojav »kržljivih«
poganjkov.

Iz omenjenega sklepamo, da je sorta v preskušanju 214/61 z vidika zdravstvenega varstva rastlin in integrirane pridelave, ki spodbuja sajenje odpornih sort, lahko ocenjena kot manj primerna.

*Značilno zbiti in težki storžki Styrian Wolfa
(Foto: B. Naglič)*

Kljub temu pa menimo, da je zaradi posebne in izrazite cvetlično - sadne arome zanimiva za pivovarsko industrijo in se bo lahko z opozorilom pridelovalcem o občutljivosti in posledično prilagojeni pridelavi lahko uveljavila na trgu. Sorta se dobro obira in izkazuje po splošni kategorizaciji **dobro skladiščno obstojnost**, ki pa je slabša od večine sort v pridelavi. To pomeni, da pri skladiščenju zahteva še več pozornosti kot ostale sorte. Optimalen način je čimprejšnje briketiranje ter pakiranje briketov v varjene aluminijaste vreče, ki preprečujejo dostop zraka in hranjenje v hladilnici na temperaturah okoli 4°C.

Po do sedaj znanih podatkih ocenjujemo, da bo v prihodnjem letu sorta Styrian Kolibri posajena na 3 ha, Styrian Cardinal na 16 ha in Styrian Wolf na približno 30 ha slovenskih hmeljišč. Kot zanimivost - sorti v preizkušanju 102/44 in 105/220 bosta skupno posajeni na približno 10 ha, vsaka na približno 5 ha.

Polne rastline dišečih storžkov so značilne za Styrian Kolibri. (Foto: S. Vodušek)

Preglednica: Lastnosti vseh treh omenjenih sort, ki so se pokazale pri ocenjevanju odpornosti na škodljive organizme

Škodljiv organizem	Odpornost		
	Styrian Wolf	Styrian Cardinal	Styrian Kolibri (214/61)
Verticilijska uvelost – blaga oblika	Srednja	Srednja	Srednja
Verticilijska uvelost – letalna oblika	Nizka	Nizka	Nizka
Hmeljeva peronospora – primarna okužba	Nizka	Srednja	Nizka
Hmeljeva peronospora – sekundarna okužba	Visoka	Visoka	Srednja
Hmeljeva pepelovka	Visoka	Nizka	Nizka
Ostali škodljivi organizmi	Brez posebnosti	Brez posebnosti	Nizka odpornost na sivo pegavost in cercosporo pegavost hmelja